

Opleiding bachelor in de toegepaste psychologie

Waarom stalk je mij?

Een onderzoek naar deviante emotieverwerking bij stalkers.

Alana Schuerwegen

Bachelorproef voorgedragen tot het bekomen van het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie

Promotor: Kasia Uzieblo

Academiejaar: 2013 - 2014

Voorwoord

Stalking, het is een wereldwijd gekend fenomeen. Je komt het overal tegen, in de media, in boeken, in films, en iedereen neemt dit woord vandaag de dag nogal gemakkelijk in de mond. Maar wat houdt het juist in? Welke vormen van gedrag beschouwen we als stalking en welke niet? Het is een onderwerp dat ook mij zeer sterk interesseert, maar ik kwam er al snel achter dat ik er eigenlijk zeer weinig over wist. Tijdens de lessen van het vak *Forensic Psychology* werd het al kort aangehaald, maar onvoldoende om mijn honger te kunnen stillen. Van bij het begin van mijn opleiding was ik ervan overtuigd om mijn eindstage in de forensische setting te doen en hopelijk deze weg te blijven vervolgen in mijn verdere carrière. Wanneer ik stalking als onderwerp in de themalist voor de bachelorproef zag staan, wist ik meteen dat dit bovenaan mijn top tien zou komen te staan. Mijn opleiding afsluiten met een onderzoek naar de onderliggende mechanismen bij stalkers was dus een kans die ik niet mocht laten liggen. Ik zie dit als de kers op mijn taart, op het afstuderen.

Zelfreflectie is doorheen deze gehele opleiding een heel belangrijk aspect geweest. Mede hierdoor ben ik mezelf zowel tijdens de exploratiestage, als tijdens de huidige eindstage al meerdere keren tegengekomen. Dit was ook het geval tijdens het schrijven van deze bachelorproef. Je krijgt een betere kijk op je sterke punten, maar leert ook je valkuilen kennen en hoe ervan te leren zodat je er een volgende keer niet opnieuw in trapt.

Zonder de hulp van enkelen anderen, had ik deze bachelorproef waarschijnlijk niet tot zijn recht kunnen laten komen zoals dat nu wel het geval is. Als eerste wil ik mijn bachelorproef promotor, Kasia Uzieblo, ten zeerste bedanken voor haar ondersteuning en kritische, maar steeds terechte feedback. Zij heeft mij doorheen dit hele proces bijgestaan met haar expertise om deze bachelorproef tot een goed einde te brengen. Ook wil ik Emilie Michaux en Leen Bastiaansen bedanken om de testafnames, die nodig waren voor dit onderzoek, mogelijk te maken. Mijn medestudenten Amber Mannaerts en Lieselotte Keunen verdienen een bedanking. We hebben samen hetzelfde proces doorwandeld en indien ik vragen had, kon ik daarmee steeds bij hen terecht. Als laatste wil ik nog iedereen bedanken die aan deze studie heeft deelgenomen. Zonder hen had ik dit dankwoord en mijn bachelorproef niet kunnen schrijven.

Alana Schuerwegen

Antwerpen

18 april 2014

Samenvatting

Stalking wordt onder meer omschreven als een reeks gedragingen waarbij de stalker herhaaldelijk ongewilde inbreuken op de privacy doet van het slachtoffer en verscheidene vormen van communicatie opdringt (Mullen & Pathé, 2009). Sinds de beginjaren is de definiëring van "stalking" en de visie hierop sterk geëvolueerd. Het is een alom gekend fenomeen waar in de bestaande literatuur reeds veel onderzoek naar werd verricht. Naar de onderliggende mechanismen ervan werd echter nooit eerder experimenteel onderzoek uitgevoerd. In deze studie trachten we de specifieke rol van deviante emotieverwerking bij stalking na te gaan. De steekproef bestond uit studenten bachelor Toegepaste Psychologie die deelnamen in het kader van course credits. Alle deelnemers dienden dezelfde vragenlijsten in te vullen en de computertaak dot probe uit te voeren. Deze vragenlijsten bevroegen de mate waarin iemand ongewenst intrusief gedrag stelde na een relatiebreuk, aandachtscontrole en aandachtscontrole bij emoties. In totaal stelden 87% van alle deelnemers ongewenst intrusief gedrag na de relatiebreuk. Ongeveer 43% hiervan kan worden beschouwd als stalking. Personen die meer ongewenst intrusief gedrag of stalkingsgerelateerd gedrag stellen, hebben minder aandacht voor emoties. Dit is vooral het geval voor droefheid. De sterke kanten en beperkingen van dit onderzoek worden in de discussie uitvoerig besproken. Ook op de implicaties die deze resultaten met zich meebrengen en de suggesties voor toekomstig onderzoek, worden in de discussie verder op ingegaan.

Inhoudsopgave

Voorwoord	II
Samenvatting	III
Inhoudsopgave	IV
Lijst van tabellen	VI
1. Inleiding	1
1.1 Stalking: Ouder dan je denkt	1
1.2 Evolutie van stalking	1
1.2.1 Het ontstaan van een fenomeen	1
1.2.2 Definitie	2
1.2.3 Voornaamste invalshoeken	3
1.2.4 Stalkingsgerelateerd gedrag	4
1.3 Prevalentie	5
1.4 Dadertypologieën	7
1.5 De ex-partner en stalkingsgerelateerd gedrag	8
1.6 Stalking en ongewenst intrusief gedrag	8
1.7 Mogelijke verklaringen van stalking	9
1.8 Huidige studie	10
2. Methode	11
2.1 Deelnemers	11
2.2 Materiaal	11
2.2.1 Obsessive Relational Intrusion (ORI; Spitzberg & Cupach, 1997)	11
2.2.2 Attentional Control Scale (ACS; Derryberry & Reed, 2002)	11
2.2.3 Emotional Attentional Control Scale (eACS; Barry, Hermans, Lenaert, Debeer & Griffith, 2013)	12
2.2.4 Computertaak (Dotprobe; Koster et al., 2013)	12
2.3 Procedure	12
2.3.1 Testafnames	12
2.3.2 Data-analyse	14
3. Resultaten	15
3.1 Beschrijving steekproef	15
3.2 Aandachtscontrole, emotie en ongewenst intrusief gedrag	17
3.3 Dot probe computertaak	18
3.3.1 Analyse van de dot probe	18

3.3.2	Dot probe en ongewenst intrusief gedrag	20
3.3.3	Evaluatie van de stimuli	21
4.	Discussie	23
4.1	Bespreking van de resultaten	23
4.1.1	Hypothese 1: Ex-partners lopen meer kans op het stellen van ongewenst intrusief gedrag en stalking.	23
4.1.2	Hypothese 2: Personen die meer ongewenst intrusief stellen, hebben minder aandacht voor emotionele signalen.	24
4.1.3	Hypothese 3: De aandacht van personen die ongewenst intrusief gedrag stellen, wordt minder beïnvloed door negatieve expressies dan door positieve of neutrale expressies.	24
4.2	Sterktes en beperkingen van het onderzoek	25
4.3	Implicaties van de resultaten	26
4.4	Toekomstig onderzoek	26
4.5	Conclusie	27
	Literatuurlijst	28
	Bijlagen	32

Lijst van tabellen

Tabel 1: Gemiddelde, standaarddeviatie en Cronbach's alpha van ORI daders, ORI slachtoffers, ACS en eACS; en t-test voor het verschil in gemiddelde tussen mannen en vrouwen.	15
Tabel 2: Pearson correlatiecoëfficiënten van ORI groep a, ACS en eACS.	17
Tabel 3: Gemiddelde reactietijd en standaarddeviatie (in ms) van congruente en incongruente prestaties per emotie.	18
Tabel 4: Gemiddelde engagement en disengagement scores en standaarddeviaties (in ms) in functie van emotie.	19
Tabel 5: Correlaties tussen evaluaties van stimuli uit de dot-probe en de vragenlijsten.	20
Tabel 6: Emotie evaluatie naar ORI groep.	22

1. Inleiding

In deze BaProef zullen we ons verdiepen in het fenomeen "stalking". Meer bepaald of stalkingsgerelateerd gedrag gerelateerd kan zijn aan deviante emotieverwerking. Dit gebeurt onder andere door eerst een beeld te geven van welke verschillende definities er allemaal voorhanden zijn. Vervolgens gaan we in op de typologieën en wat we verstaan onder stalkingsgerelateerd gedrag. Daarna overlopen we de evolutie van het fenomeen stalking en brengen we enkele belangrijke cijfers in kaart. Verder richten we ons op het verband tussen stalking en ongewenst intrusief gedrag. Van daaruit kijken we verder naar de mogelijke verklaringen van stalking. De focus van deze BaProef ligt vooral in aandachtsproblemen bij de verwerking van emotioneel geladen stimuli.

1.1 Stalking: Ouder dan je denkt.

Stalking is een fenomeen dat de afgelopen jaren meer onder de aandacht van de maatschappij en de media is gekomen in vergelijking met vroeger. De definities hiervoor zijn sinds 1971 dan ook sterk geëvolueerd, waardoor we nu een bredere kijk hebben op wat dit strafbare feit juist inhoudt en hoe stalkers te kunnen herkennen.

1.2 Evolutie van stalking

1.2.1 Het ontstaan van een fenomeen

Volgens Cupach en Spitzberg (2004) zijn de media een beïnvloedende factor op de visieontwikkeling op stalking. De *Compact Oxford English Dictionary* (Oxford University Press, 1971) traceert de origine van het woord stalking tot "de activiteit van het jagen" in het jaar 1400 (Cupach & Spitzberg, 2004). Het thema jagen evolueerde al snel tot het jagen op andere mensen, een fenomeen waar de filmindustrie sterk op inspeelde. In 1975 gaf een verkrachter in de USA zichzelf het label van "stalker". In 1976 volgden daarop nieuwsberichten over de zogenaamde seriemoordenaar "Son of Sam" die zijn slachtoffers stalkte. Hierna werden de begrippen "stalker" en "stalking" alledaagse termen in nieuwsberichten over seriemoorden, verkrachtingen en moorden op beroemdheden (Cupach & Spitzberg, 2004). We zien dus dat de media een grote rol hebben gespeeld in de sociale constructie van stalking als misdrijf.

De evolutie van het begrip "stalking" werd systematisch onderzocht door Lowney en Best (1995). Tussen 1980 en 1988 werd naar stalkingsgerelateerd gedrag verwezen als seksuele intimidatie en obsessies. Slachtoffers van stalking waren uitsluitend

vrouwen. Van 1989 tot 1991 zag men dat vooral beroemdheden het slachtoffer werden van stalking. Tussen 1992 en 1994 was er een grote toename in verhalen over stalking; hierbij werd het steeds meer verbonden met huiselijk geweld (Cupach & Spitzberg, 2004).

Natuurlijk waren niet enkel de media van invloed op toegenomen aandacht rond stalking, maar ook de wetgeving speelde hierin een rol. 's Werelds eerste anti-stalking wetgeving kwam er in 1990 in California naar aanleiding van de moord op Rebecca Schaeffer in 1989 (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009). Het misdrijf stalking werd hierin als volgt gedefinieerd *"elke persoon die kwaadwillig een andere persoon herhaaldelijk volgt of lastigvalt en die een geloofwaardige bedreiging uit met de bedoeling die ene persoon in gevaar te brengen, te doden of ernstig te verwonden"* (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009). Het opstellen van deze wet was onder andere gebaseerd op een groot aantal zaken rond stalking en moorden op beroemdheden, gevallen van stalking en geweld tegenover de ex-partner, herhaalde berichten over stalkers in de media, en de erkenning van gerecht en politie dat er een leegte was in de wetgeving rond deze specifieke gedragspatronen (Cupach & Spitzberg, 2007). In Australië volgde een soortgelijke wetgeving tussen 1993 en 1995. Europese landen reageerden trager op de anti-stalking wetgeving van Noord-Amerika. Van de Europese landen was België wel één van de eersten om een gelijkaardige wet in te voeren. In België werd de anti-stalking wet goedgekeurd in 1998. In 2000 gebeurde dit ook in Nederland, gevolgd door Malta (2005), Oostenrijk (2006) en Duitsland (2007). De hiervoor vernoemde landen zijn de enigen in Europa met een specifieke anti-stalking wetgeving (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009). Deze wetten dienen, ondanks verschillen in de concrete formuleringen, het gemeenschappelijke doel om herhaaldelijk ongewenste vormen van contact en communicatie, die het slachtoffer als beangstigend en bedreigend ervaart, te voorkomen (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009).

1.2.2 Definitie

Wat houdt stalking nu juist in? "Het onopvallend achtervolgen van een prooi door zijn jager". Dit was aanvankelijk de definiëring voor "stalking" (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009). Eind 1980 kwam hier verandering in en werd de term door de Amerikaanse media gebruikt als verwijzing naar het voortdurend achtervolgen van beroemdheden door de paparazzi. Later werden hier nog "gestoorde" fans aan toegevoegd. Sindsdien werden verscheidene nieuwe definities aangebracht die een uitbreiding brachten voor het begrip "stalking". Meloy en Gothard (1995) omschrijven de term als een langdurig of abnormaal patroon van bedreigen en/of lastigvallen van een bepaald persoon. Het patroon van bedreiging werd door hen beschouwd als een reeks van meerdere situaties waarin het slachtoffer ongewild achtervolgd wordt en deze achtervolging interpreterden als een

bedreiging. De latere definitie van Mullen en Pathé (1997, 2009) varieerde enigszins van Meloy en Gothard's visie. Zij interpreteerden stalking als een reeks gedragingen waarbij de stalker herhaaldelijk ongewilde inbreuken op de privacy doet van het slachtoffer en verscheidene vormen van communicatie opdringt. Onder inbreuken op de privacy verstaan ze achtervolgen, in de buurt van het slachtoffer rondhangen, hem/haar in het oog houden en toenadering zoeken. De communicatie verloopt via brieven, telefoon, e-mail, graffiti, ... Beide definities spreken over een herhaald of langdurig patroon van gedragingen die door het slachtoffer als negatief en ongewenst worden ervaren. Maar waar Meloy en Gothard (1995) het gedrag vooral als bedreigend omschrijven, verwijzen Mullen en Pathé (1997, 2009) naar een inbreuk op de privacy van het slachtoffer. Het gestelde gedrag wordt door hen ook verder uitgediept.

Ongeacht de definitie die men hanteert, vinden we enkele gemeenschappelijke elementen terug, namelijk een bepaald gedrag, ten opzichte van een persoon, dat bestaat uit herhaalde handelingen en waarvan het gedrag voorkomt in meer dan één bepaalde situatie. Met een bepaald gedrag bedoelen we onder meer achtervolgen, begluren, briefjes en cadeaus achterlaten, ... Een persoon doelt op het slachtoffer van het gestelde gedrag, de begeerde, het onderwerp van de obsessie. Herhaalde handelingen verwijst naar het voortdurende en persisterende karakter van het gedrag. Het slachtoffer wordt, bijvoorbeeld niet eenmalig begluurt, maar wel continu in het oog gehouden. Of vindt meermaals cadeaus die voor hem/haar werden achtergelaten. Dit gedrag moet in meer dan één bepaalde situatie voorkomen en beslaat dus vaak meerdere levensdomeinen. Zo krijgt het slachtoffer bijvoorbeeld niet enkel thuis briefjes toegestuurd, maar ontvangt hij of zij ook sms-berichten op het werk.

Wat wel steeds in het achterhoofd dient gehouden te worden, is dat het niet de intenties zijn van de vermeende stalker die het gedrag definiëren als "stalking". Het is de ontvanger die deze aandacht als ongewenst ervaart en zichzelf als slachtoffer ziet. Het slachtoffer interpreteert het gedrag dus als "stalking" (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009).

1.2.3 Voornaamste invalshoeken

Stalking wordt doorgaans vanuit drie invalshoeken benaderd, namelijk de justitiële invalshoek, het populaire of publieke pad en het wetenschappelijke pad. De justitiële invalshoek richt zich vooral op het definiëren van stalking als misdrijf en een anti-stalking wetgeving opstellen. Zo vinden we in het Belgisch strafwetboek Artikel 442bis (belaging): *"Hij die een persoon heeft belaagd terwijl hij wist of had moeten weten dat hij door zijn gedrag de rust van die bewuste persoon ernstig zou verstoren, wordt gestraft met een gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met een vijftig frank tot driehonderd frank of met één van die straffen alleen. Tegen het in dit*

artikel bedoelde misdrijf kan alleen vervolging worden ingesteld op een klacht van de persoon die beweert te worden belaagd" (Vermeulen, 2009). Op het publieke gebied zien we dat de interesse in het concept stalking alles behalve afgezwakt is, dit zowel in de media als in boeken, films en televisiesoaps. Hierin krijgen we vaak een vrij stereotiep beeld voorgeschoteld over plegers. Het gaat inderdaad meestal om een bekend iemand, uit de intieme omgeving van het slachtoffer. De pleger wordt afgeschilderd als een gek, vaak met een crimineel verleden. De stalking begint hierbij over het algemeen vrij subtiel met achterlaten van briefjes en boodschappen, en evolueert van daaruit al snel tot bekluren en de meer agressieve vormen van stalkingsgerelateerd gedrag waaronder bedreigen. Als laatste is er het wetenschappelijke pad dat zich focust op de eigenschappen en de motieven van stalkers, en op de impact ervan op de slachtoffers. Tegenwoordig richten zij zich ook op het evalueren van risico's die zich voordoen bij stalkers (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009).

1.2.4 Stalkingsgerelateerd gedrag

Cupach en Spitzberg (2009) onderscheiden acht clusters van verscheidene stalkingsgerelateerde gedragingen. Deze zijn *over-intimiteit, contacten via media, interactionele contacten, observatie, inbreuk, lastigvallen en intimidatie, bedreiging en agressie*. Het *over-intieme gedrag* lijkt sterk op verleiden, maar dan van een obsessief niveau. Dit gedrag kan ambivalente gevoelens bij het slachtoffer teweeg brengen. Hij/zij voelt zich geleid door de romantische kant van dit gedrag, maar voelt zich tevens ongemakkelijk bij de obsessieve aard ervan. Onder *contacten via media* verstaan we alle vormen van communicatie door middel van technologie waaronder email, internet, GSM, fax, telefoon, sociale media, ... Onder deze categorie van gedrag vinden we voornamelijk de cyberstalkers terug, maar dit kunnen even goed personen zijn die stalken in het echte leven. Bij *interactionele contacten* draait het om een variatie aan activiteiten die gericht zijn op directe interactie en communicatie met het slachtoffer. Bij deze vorm van gedrag probeert de stalker vaak deel uit te maken van de sociale omgeving van het slachtoffer. *Observatie* wordt vaak gezien als de stereotiepe vorm van stalking waarbij de dader zijn slachtoffer systematisch in het oog houdt en achtervolgt om zoveel mogelijk informatie over hem/haar te verkrijgen. Hiervoor hanteren ze verschillende methoden zoals achtervolgen en observeren in publieke plaatsen, of door middel van elektronische surveillance (camera's, computer virussen, afluisteren, ...). In het geval van *inbreuken* draait het veelal om activiteiten waarbij zowel persoonlijke als gerechtelijke grenzen worden overschreden. Bij dit soort gedrag stellen we vaak een escalatie van de voorgaande gedragingen vast en riskeert de stalker al snel zware gerechtelijke vervolging. Wanneer we het hebben over *lastigvallen en intimidatie* doelen we op een

variatie aan agressief verbaal of non-verbaal gedrag met als doel het slachtoffer te irriteren en stress te bezorgen. Het gaat hierbij niet meteen om bedreigende situaties, maar wel zeer storende activiteiten. Een stalker kan natuurlijk vanuit intimidatie overgaan tot bedreigen en krijgt het gedrag een impliciet of expliciet dreigend karakter. Deze bedreigingen kunnen geuit worden ten opzichte van het slachtoffer zelf, eigendommen, huisdieren, geliefden, familieleden, vrienden of zelfs tegenover de dader zelf. Het uiten van bedreigingen komt vooral voor bij de meer ernstige types van stalking waarbij een forensische interventie vaak vereist is. Een laatste categorie van stalkingsgerelateerd gedrag is *fysieke agressie en geweld*. Dit houdt onder meer vandalisme, wapengebruik, aanval, verwonding, poging tot zelfmoord en zelfmoord op zich, poging tot verkrachting en verkrachting, en poging tot moord en moord in. Het uiten van bedreigingen verhoogt het risico dat de stalker ook effectief geweld zal gebruiken.

1.3 Prevalentie

Onderzoek naar stalking leidde tot zeer uiteenlopende resultaten. Volgens de Britse Crime Survey (2000) werd 11,8% van de volwassenen tussen 16 en 59 jaar ooit gestalkt. Daaruit concludeerde men dat zowel mannen (15%) als vrouwen (23%) slachtoffer zijn (Crombag, Hensing, Merckelbach, & van Koppen, 2002). Algemeen gezien zijn vrouwen vaker het slachtoffer van stalking. In de meerderheid van de gevallen komt stalking voort uit een relatie waarin dader en slachtoffer elkaar kennen. Ongeveer 50% komt voort uit een partnerrelatie en zeker 80% van de stalkers is een bekende voor het slachtoffer. Mullen, Pathé en Purcell (2009) vonden dat bij slachtoffer die gedurende minder dan twee weken werden lastiggevallen het voor 75% ging om een onbekende dader. Bij slachtoffers die langer dan twee weken werden lastiggevallen daarentegen, ging het in 82% van de gevallen om een bekende. Zowat 21% hiervan hadden een intieme relatie, 30% kennissen, 22% collega's en bij 8% ging het om vrienden of familie.

Recent onderzoek van de FRA – Europees Agentschap voor Fundamentele Rechten (2014) naar geweld tegen vrouwen biedt ons nieuwe cijfers over het voorkomen van stalking, toegespitst op vrouwen. Uit deze gegevens blijkt dat 18% van de vrouwen ooit gestalkt werden sinds de leeftijd van 15 jaar, en 5% binnen de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. Ongeveer 14% van deze vrouwen ontving herhaaldelijk beledigende of bedreigende berichten of telefoontjes, en 8% werd achtervolgd of ondervonden dat iemand bij hen thuis of op het werk rondhing. Er werd bij 3% meerdere malen door dezelfde persoon schade toegebracht aan hun eigendommen. Van alle ondervraagde vrouwen duurde de periode van stalking bij 21% langer dan 2 jaar. Wanneer we kijken naar de resultaten rond het type pleger, zien we dat 9% gestalkt werd door een ex-

partner, gevolgd door 8% door een onbekende, 7% door iemand die ze kenden, met als laatste 1% door hun huidige partner. De vrouwen uit dit onderzoek ervoeren vooral stalking door mannelijke plegers (63%), voor vrouwelijke plegers was dit het geval bij 7%. Verschillenden (8%) werden het slachtoffer van zowel een mannelijke als een vrouwelijke pleger. In 22% van de gevallen was het slachtoffer zelfs niet in staat om het geslacht van de pleger te achterhalen. Dit laatste kan onder andere het geval zijn wanneer het slachtoffer vooral anonieme brieven of telefoontjes ontvangt. Het meest verontrustende resultaat uit dit onderzoek, is dat de grote meerderheid van gevallen van stalking (74%) nooit gemeld worden of onder de aandacht van de politie komen, zelfs niet de echt serieuze zaken waarbij het leven van het slachtoffer bedreigt wordt (FRA – European Union for Fundamental Rights, 2014).

Bij het bekijken van deze cijfers moet met enkele zaken rekening gehouden worden. Ten eerste, bevindt de afgewezen stalker zich lang genoeg in de relationele omgeving van het slachtoffer zodat ze een hechte band met elkaar kunnen ontwikkelen (Cupach & Spitzberg, 2006). Ten tweede, is het geen stereotiep gedrag dat enkel kan gesteld worden door een psychotisch persoon. De aanwezigheid van een psychiatrische stoornis komt slechts bij een minderheid van de plegers voor (Cupach & Spitzberg, 2006). En ten derde, kan impressie management (i.e. het proces waarin iemand probeert de waarneming van mensen over een ander persoon te beïnvloeden) ervoor zorgen dat de dader onvoldoende of niet opmerkt dat het slachtoffer uit deze relatie probeert weg te vluchten (Cupach & Spitzberg, 2006).

Deze variaties in prevalentiegegevens kunnen door meerdere zaken verklaard worden. Het kan zijn dat men in deze studies andere operationele definities hanteerde, ze een andere populaties omvatten, of verschillen in andere factoren die op het eerste zicht niet merkbaar zijn. Ook het land waarin de studie werd uitgevoerd, kan een beïnvloedende factor zijn aangezien niet elk land dezelfde normen hanteert in het categoriseren van al dan niet storend gedrag (Cupach & Spitzberg, 2004).

1.4 Dadertypologieën

Net zoals er verschillende definities zijn voor stalking, zijn er verschillende variaties in de typologieën van stalkers. De typologie van Mullen (2009) wordt het vaakst gehanteerd en onderscheidt vijf typen stalkers die gebaseerd zijn op de context en de motieven van de pleger, namelijk de afgewezen stalker (rejected), rancuneuze (resentful), intimiteitzoeker (intimacy seeker), incompetente versierder (incompetent suiter) en de jager (predatory). De afgewezen stalker stelt ongewenst intrusief gedrag vanuit een beëindigde partnerrelatie en stalkt vooral met het oog op een verzoening of op wraak (soms betreft het een combinatie van beiden). De rancuneuze stalker handelt uit een verlangen naar wraak, omdat hij van mening is dat hem onrecht aangedaan is of dat hij vernederd is. Zijn gedrag wordt in stand gehouden door een gevoel van macht en controle. De intimiteitzoeker handelt vanuit een gevoel van eenzaamheid en liefdeloosheid. Hij jaagt een persoon na waarmee hij geen relatie heeft, maar met de overtuiging dat deze er wel al is of zich zeker zal ontwikkelen. Het gedrag wordt vaak in stand gehouden door hoop en door de overtuiging beter een denkbeeldige relatie te hebben dan helemaal geen relatie. De incompetente versierder heeft geen partner en probeert contact aan te gaan of jaagt een persoon na tot wie hij zich op een onredelijk hardnekkige manier voelt aangetrokken. Als gevolg hiervan wekt hij bij de begeerde persoon geen wederzijdse interesse, maar wel gevoelens van irritatie, woede en angst. Als laatste is er nog de jagende stalker die voornamelijk gericht is op het invullen van zijn seksuele verlangens.

Het meest voorkomende type, en tevens de doelgroep van deze studie, is dat van de afgewezen stalker. De dader kan zich niet over de, voor hem ongewenst, beëindigde relatie heen zetten. Hij ervaart hierdoor gevoelens van woede en weigert de breuk te accepteren. Het gestelde gedrag kan beschouwd worden als een mix van poging tot verzoening en wraak (*"Als je me niet terugneemt, zal het je berouwen"*). In het hoofd van de stalker is de relatie nooit over en dit wil hij ook duidelijk maken aan het slachtoffer. Typische kenmerken van deze stalker zijn grote jaloersheid, bezitterigheid en een overdreven afhankelijkheid van de ander (Mullen, Pathé, & Purcell, 2009). In andere typologieën vinden we categorieën gelijkend aan deze van de afgewezen stalker. Het gaat dan onder andere over de rejected revenge-seeking stalker (Holmes, 2001), de stalker is razend omwille van een relatiebreuk en zweert wraak; en stalking door een ex-partner of echtgenoot (Sheridon & Boon, 2002), dit wordt gekarakteriseerd door verbale mishandeling, schade aan eigendommen en/of fysiek geweld. Deze types hebben als gemeenschappelijk doel intimidatie, het slachtoffer lastig vallen, dwang uitoefenen op de begeerde persoon en hem/haar straffen omwille van het beëindigen van een relatie (Miller, 2012).

1.5 De ex-partner en stalkingsgerelateerd gedrag

Wanneer we het profiel van de ex-partner als stalker verder uitdiepen, zien we dat ze vaak over een zeer kwetsbaar ego beschikken, de grenzen die ze stellen ten opzichte van anderen vaag zijn, ze snel jaloers zijn en ze sterke gevoelens van woede ervaren. Hun doel is enerzijds om de ex-partner terug te winnen, en anderzijds deze later straffen omwille van de afwijzing, de breuk en het verraad dat hen is aangedaan. Ze investeren hun volledige identiteit in de relatie waardoor, bij een relatiebreuk, hun levensdoel in het gedrang komt. Hun jacht op de ex-partner omvat een leven – en – dood karakter. Slachtoffers die een intieme relatie hadden met hun stalker ondervinden een groter risico op fysiek geweld tijdens of na de relatie in het kader van stalking (McEwan, Mullen, & Purcell, 2006). Ex-partners lopen ook het meest risico om zelf aangevallen te worden door de stalker en op eigendomsbeschadiging. Hoe hechter de voormalige relatie tussen dader en slachtoffer, hoe hoger het risico op fysiek geweld (56%) (Purcell et al., 2002).

1.6 Stalking en ongewenst intrusief gedrag

Wanneer we spreken over stalking wordt dit vaak in verband gebracht met ongewenst intrusief gedrag (ORI). Dit laatste is natuurlijk niet helemaal waar. ORI is wel gerelateerd aan stalking, maar is niet geheel hetzelfde. Er zitten enkele duidelijke verschilpunten in de definiëring van deze begrippen. ORI wordt omschreven als het najagen van intimiteit met een persoon die deze aandacht als ongewenst ervaart. Deze term wordt uitsluitend gebruikt in het kader van (ex-)partners (Cupach & Spitzberg, 2004). Als we de omschrijvingen van stalking en ORI nader bekijken zien we enkele gemeenschappelijke criteria van een hechte relatie. Eerst en vooral ontstaat de meerderheid van stalking uit een voorafgaand intieme relatie. Om te spreken van ORI is dit altijd het geval. Ten tweede, vindt dit gedrag meestal plaats gedurende een langere periode, vaak zelfs jarenlang. Ten derde, omvatten stalking en ORI vaak een interactie tussen dader en slachtoffer. Ten vierde blijkt dat slachtoffers vaak sterk beïnvloed worden door dit hele proces. Het stalken wordt voor de dader een dagelijkse bezigheid waardoor het leven van het slachtoffer sterk beïnvloed wordt. Als laatste merken we dat stalking en ORI zich beiden voordoen in veel verschillende situaties en contexten waardoor er zich verschillende vormen van contact en interactie voordoen (Cupach & Spitzberg, 2004). Naast overeenkomsten zijn er ook enkele verschillen. Een eerste, en tevens vrij belangrijk, verschilpunt is dat ORI zich enkel situeert binnen het kader van ex-partners. De dader is dus steeds een bekende voor het slachtoffer. Bij stalking is de doelgroep veel meer gevarieerd. Zowel beroemdheden, compleet onbekenden, kennissen, vrienden, familie, als partners van de pleger kunnen slachtoffer zijn. Ten

tweede evolueren de handelingen bij stalking soms sneller. De overgang van briefjes achterlaten en andere vormen van ongewenste communicatie naar begluren, achtervolgen, cadeaus of andere zaken achterlaten tot agressievere handelingen verloopt vrij vlot.

Wat ook niet onbelangrijk is, is dat stalking vaak voortkomt vanuit ORI. Vele gevallen beginnen dus als ORI en evolueren tot effectieve stalking. Een belangrijk aspect hierbij is dat ook bij ORI soms grenzen overschreden worden waardoor het gestelde gedrag als bedreigend ervaren wordt. In dit geval kan het gedrag beschouwd worden als een vorm van stalking (Cupach & Spitzberg, 2007).

1.7 Mogelijke verklaringen van stalking

Rest nog de vraag "*Wat maakt dat een ex-partner al dan niet zal overgaan tot stalking?*". Er zijn verschillende onderliggende mechanismen die een verklaring kunnen bieden voor het optreden van stalking. Enkele mechanismen zijn onder meer impulscontrole (bv. handelen naar impulsen, jezelf niet goed in bedwang kunnen houden), ruminatie (bv. het niet kunnen loslaten van de ex-partner en hierover blijven piekeren), informatieverwerking en emotieverwerking. Ondanks de mogelijke relevantie van deze mechanismen werd hiernaar in het kader van stalking nog geen experimenteel onderzoek verricht. Ook vanuit gerechtelijke hoek en de slachtoffers wordt vaak de vraag gesteld hoe ze best kunnen reageren op het gedrag van de stalker en hoe dit te bestraffen. Ze weten niet wat al dan niet helpend kan zijn of welke maatregel het meeste effect heeft, omdat ze geen weet hebben van wat stalkers drijft. Onderzoek naar de onderliggende mechanismen bij stalkers is dan ook van groot belang.

Het mechanisme waar wij ons in deze studie op gaan focussen is dat van de verstoorde informatieverwerking van emotionele informatie. De verwachting is, dat er bij personen die meer ongewenst intrusief gedrag stellen en/of stalken, sprake is van een deviantie in de emotieverwerking. Wat bedoelen we nu exact met verstoorde informatieverwerking? Bij dit proces gaat het erom dat een persoon zijn aandacht sneller zal richten tot een emotioneel signaal dan naar een neutraal signaal. Wanneer, daarentegen, dit proces verstoord verloopt, treedt het omgekeerde juist op. In dat geval zal iemand zijn aandacht sneller richten tot de neutrale stimulus dan tot de emotionele stimulus (Joormann, Talbot, & Gotlib, 2007). We gaan er dus vanuit dat het persistent karakter van stalking verklaard kan worden door het feit dat stalkers te weinig aandacht hebben voor de emotionele signalen van de ex-partner.

Eerder verricht onderzoek leverde reeds een bewijs voor de rol van verstoorde informatieverwerking van emotionele informatie voor verschillende psychopathologieën waaronder depressie, psychopathie en borderline (Joormann, Talbot, & Gotlib, 2007) en

normoverschrijdend gedrag. Naar de rol van een deviante informatieverwerking bij de stalkingproblematiek werd daarentegen nog geen uitvoerig onderzoek verricht. Vandaar dat we ons in huidige studie gaan richten op de exacte rol van verstoorde informatieverwerking van emotioneel geladen informatie bij plegers.

1.8 Huidige studie

De huidige onderzoeksvraag luidt als volgt: *"Is er sprake van een deviante emotieverwerking bij plegers van stalking en ongewenst intrusief gedrag?"*. Onderzoek werd uitgevoerd bij eerstejaars studenten Toegepaste Psychologie die reeds gedurende een bepaalde periode gebroken hebben met een ex-partner.

Om een antwoord te kunnen bieden op de onderzoeksvraag van deze studie werden bij de deelnemers in eerste instantie de volgende vragenlijsten afgenomen: Obsessive Relational Intrusion (ORI; Spitzberg & Cupach, 1997), Attentional Control Scale (ACS; Derryberry & Reed, 2002.) en Emotional Attentional Control Scale (eACS; Barry, Hermans, Lenaert, Debeer, & Griffith, 2013). De ORI geeft een beeld van het stellen van ongewenst intrusief gedrag door plegers. Bij de ORI stellen we de hypothese dat ex-partners meer kans lopen op het stellen van ongewenst intrusief gedrag en stalking. De ACS laat ons toe om na te gaan of er sprake is van aandachtsproblemen bij de deelnemers. De eACS laat dan weer toe om na te gaan of een bias enkel of ook gerelateerd is aan een deviantie in de aandacht voor emotionele stimuli. Bij deze laatste twee vragenlijsten stellen we de hypothese dat personen die meer ongewenst intrusief gedrag stellen, minder aandacht hebben voor emotionele signalen. Zoals voorheen vermeld, werd daarnaast een computertaak afgenomen, meer bepaald de zogenaamde Dotprobe-taak. Aan de hand van deze test wordt bij iedere deelnemer nagegaan of er sprake is van een bias in de informatieverwerking. Het opzet van deze test is, dat de deelnemers zo snel mogelijk aangeven aan welke zijde van het '+' teken de probe, een grijze stip die de plaats van een foto kort inneemt, verscheen. In het algemeen wordt verwacht dat mensen sneller reageren wanneer de stip verscheen op de plaats van de foto met de emotionele gezichtsuitdrukking dan bij de foto met een neutrale uitdrukking. Onze hypothese hierbij is dat bij stalkers het omgekeerde effect zal optreden. Ze zullen sneller reageren bij een positieve en neutrale uitdrukking dan bij een negatieve gezichtsuitdrukking. Er wordt immers vanuit gegaan dat ze minder gevoelig zijn voor het opmerken van negatieve emoties zoals woede en irritatie. Verder verwachten we dat deelnemers die meer ongewenst intrusief gedrag stellen, een deviantie in de emotieverwerking vertonen.

2. Methode

2.1 Deelnemers

Studenten van de Thomas More Hogeschool Antwerpen uit het 1^e jaar Bachelor Toegepaste Psychologie namen deel aan de huidige studie, waarvan 36.4% mannen en 63.6% vrouwen ($M = 19.40$ jaar; $SD = 1.74$).

2.2 Materiaal

Hieronder volgt een korte beschrijving van de gebruikte vragenlijsten in huidige studie.

2.2.1 Obsessive Relational Intrusion (ORI; Spitzberg & Cupach, 1997)

De 'Obsessive Relational Intrusion' is een 40-item vragenlijst gebaseerd op de 'ORI Pursuers Short Form' (1997). Dit instrument beoogt het voorkomen van ongewenst intrusief gedrag te meten. Deze vragenlijst is onderverdeeld in drie verschillende antwoordschalen. Eerst dienen de deelnemers de eerste achtentwintig te beantwoorden aan de hand van een 4-punten Likert schaal gaande van 0 (= nooit) tot 4 (= meer dan 5 keer). Vervolgens worden de volgende vier items beantwoord door middel van 8-punten Likert schaal gaande van 0 (= helemaal niet) tot 8 (= heel veel). Ten slotte dienen de deelnemers de laatste acht nog te beantwoorden door 'ja' of 'nee' aan te duiden. In de literatuur werden geen gegevens gevonden over de betrouwbaarheid en de validiteit van dit meetinstrument.

2.2.2 Attentional Control Scale (ACS; Derryberry & Reed, 2002)

De 'Attentional Control Scale' is een 20-item vragenlijst. Dit meetinstrument beoogt de aandachtscontrole van een persoon te meten. Deze aandachtscontrole wordt verdeeld onder twee subschalen, zijnde het vermogen om zich te kunnen concentreren of de aandacht te focussen, en het vermogen om de aandacht te kunnen verschuiven en/of verdelen. De deelnemers dienen de items te beantwoorden aan de hand van een 4-punten Likert schaal gaande van 0 (= bijna nooit) tot 4 (= altijd). In de literatuur werd een betrouwbaarheid gevonden van $Ca = .85$.

2.2.3 Emotional Attentional Control Scale (eACS; Barry, Hermans, Lenaert, Debeer, & Griffith, 2013)

De 'Emotional Attentional Control Scale' is een 14-item vragenlijst die gebaseerd werd op een piloot test (i.e. een methode die gebruikt wordt om een instrument te testen alvorens het voor onderzoek te gebruiken) van het oorspronkelijke 18-item prototype. Dit meetinstrument beoogt de interne en externe modulatie van de aandachtscontrole bij emoties te meten. De deelnemers dienen te items te beantwoorden door middel van een 4-punten Likert schaal gaande van 0 (= bijna nooit) tot 4 (= altijd). Aangezien in de literatuur geen informatie werd gevonden over de betrouwbaarheid en validiteit van dit instrument, hanteerden we de betrouwbaarheid uit huidige studie. De Cronbach's alpha uit deze studie bedroeg $\alpha = .85$.

2.2.4 Computertaak (Dot probe; Koster et al., 2004)

De dot-probe taak draait om het impliciet meten van aandacht bij emotionele stimuli. Bij deze taak krijgen de deelnemers zowel aan de linkerkant als aan de rechterkant van hun computerscherm een foto met een gezichtsuitdrukking te zien. Bij de ene foto zal het gaan om een neutrale uitdrukking, bij de andere om een emotionele uitdrukking. Daarna verdwijnen de foto's en wordt op de plaats van één van beide foto's een stip geplaatst. De deelnemer moet dan zo snel mogelijk aangeven op welke plaats de stip stond, namelijk rechts of links, door op de respectievelijke toets te drukken. Verscheen de stip aan linkerzijde van de '+', dan dienden de deelnemers de letter 'Z' in te drukken. Verscheen de stip aan de rechterzijde, dan dienden ze de letter 'M' in te drukken.

2.3 Procedure

2.3.1 Testafnames

Huidig onderzoek maakt deel uit van een grootschalige studie naar de onderliggende drijfveren van stalking en dit in samenwerking met Keunen (2014) en Mannaerts (2014).

Essentieel voor deze studie is dat de deelnemers voorafgaand reeds een intieme relatie aangegaan zijn die sinds enige tijd beëindigd werd. Alle deelnemers namen aan het onderzoek deel in het kader van course credits. Dit houdt in dat ze zich voor het vak 'Algemene Psychologie' dienen in te schrijven en ook werkelijk deel te nemen aan een experiment of onderzoek. In ruil voor hun deelname verkrijgen de studenten een extra

punt op hun vaktotaal. Doen ze dit niet dan verkrijgen ze geen extra punt en kunnen ze in eerste zit niet deelnemen aan het examen 'Algemene Psychologie'.

Deze studie werd opgedeeld in twee afnamemomenten. Tijdens het eerste afnamemoment werden enkele vragenlijsten afgenomen beginnende met de ORI; gevolgd door de ACS en de eACS. Ook de dot-probe taak werd tijdens dit testmoment afgenomen. Tijdens het tweede afnamemoment werden de overige vragenlijsten (zie Keunen, 2014; Mannaerts, 2014) afgenomen en vond tevens de debriefing plaats.

Tijdens het eerste afnamemoment werden, na het verwelkomen, de instructies aan de deelnemers meegedeeld. Ten eerste werd aan alle deelnemers het onderzoeksopzet uitgelegd, zijnde "*Hoe ex-partners zich voelen en zich gedragen na een relatiebreuk*". Daarna werd hen kort de opbouw van het huidige afnamemoment geschetst. Belangrijk hierbij was ook dat de deelnemers op een latere datum dienden terug te komen voor de tweede testafname en debriefing die deel uitmaken van de volledige studie. Ten derde werd aan de deelnemers meegedeeld dat hun deelname aan deze studie kadert binnen de course credits en dat iedereen aan het einde van de testafname de namenlijst diende te handtekenen als bewijs van hun aanwezigheid. Vervolgens werd meegedeeld hoe hun deelnemersnummer te vormen. Dit bestaat uit de dag van hun verjaardag in cijfers, de laatste vier cijfers van hun GSM nummer en het cijfer (1 of 2) dat op de post-it stond. Bij aanvang van het eigenlijke onderzoek dienden alle deelnemers een informed consent te ondertekenen.

Voor alle deelnemers werd dezelfde afname volgorde gehanteerd. Tijdens dit afnamemoment werden meerdere vragenlijsten en experimenten gebruikt dan relevant voor huidige studie naar deviante emotieverwerking bij stalkers (zie Keunen, 2014; Mannaerts, 2014). Na het invullen van de algemene vragenlijst werd standaard bij elke deelnemer het witte beer experiment uitgevoerd (Keunen, 2014). Als volgt dienden de deelnemers de vragenlijsten uit onze online vragenbundel volledig en zo eerlijk mogelijk in te vullen. Wanneer ze deze vragenbundel hadden afgerond, werden de experimentele taken uitgevoerd. De volgorde hiervan was afhankelijk van het opschrift op de respectievelijke post-its. Als laatste dienden de deelnemers een vragenlijst in te vullen ter evaluatie van de stimuli die gebruikt werden in de experimenten. Alvorens het lokaal te verlaten, werd de proefpersonen erop gewezen de aanwezigheidslijst te handtekenen in kader van het verwerven van de course credits.

Het tweede afnamemoment vond 5 weken na het eerste testmoment plaats. Tijdens de tweede afname werd het laatste deel van de vragenbundel afgenomen en vond tevens de debriefing plaats waarin de werkelijke opzet van het onderzoek werd uitgelegd.

2.3.2 Data-analyse

De data werden vervolgens ingegeven in SPSS (IBM SPSS Statistics 22, 2013). Om de interne consistentie van een test te bepalen, wordt de Cronbach's Alpha gemeten. Hiermee wordt nagegaan in hoeverre de items op eenzelfde manier beantwoord werden door de deelnemers. De volgende statistische criteria worden gehanteerd: $.10 < Ca < .60$ onvoldoende consistent; $.60 < Ca < .80$ voldoende; $Ca > .80$ heel goede betrouwbaarheid (Drenth & Sijtsma, 2006).

De Pearson Correlatie wordt uitgevoerd om de mate van samenhang tussen twee resultaten na te gaan. Een correlatie van $r = -1$ wijst op een perfect negatief verband. Dit wil zeggen dat een hoge score op de ene variabele samenhangt met een lage score op de andere variabele. Een perfect positieve correlatie bedraagt $r = +1$ en betekent dat een hoge score op de ene variabele samenhangt met een hoge score op de andere variabele. Een correlatie van $r = 0$ betekent dat beide variabelen op geen enkele manier met elkaar in verband staan. De mate waarin een correlatie afwijkt van 'nul', geeft dus een idee over de sterkte van de samenhang. Ook voor het interpreteren van de correlatie wordt gebruik gemaakt van enkele criteria. Een hoge correlatie heeft een waarde van $(-)1 > r > (-)0.70$; een correlatie van $(-)0.70 > r > (-)0.50$ is matig; en $r < 0.50$ wijst op een geringe correlatie (Vanhoomissen & Valkeneers, 2012). Een zeer geringe correlatie kan drie zaken betekenen. Ten eerste, is het mogelijk dat er geen samenhang is tussen de betreffende variabelen. Ten tweede, kan het zijn dat er een verband bestaat, maar dat deze niet lineair is. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer twee effecten elkaar neutraliseren. Ten derde en laatste, bestaat de mogelijkheid van een 'restriction of range'. Dit wil zeggen dat een lage correlatie te wijten is aan te geringe reikwijdte van één van de variabelen waardoor het verband niet kan worden aangetoond.

Voor de dotprobe wordt ook nagegaan of er sprake is van een basiseffect. We gaan dus na of de verschillende emoties uit de dotprobe op een andere manier geëvalueerd worden. Daarna wordt bepaald of deze evaluaties ook verschillen naar gelang de ORI-groep. Beide analyses worden uitgevoerd aan de hand van de repeated measures ANOVA.

3. Resultaten

3.1 Beschrijving steekproef

In Tabel 1 vinden we de gemiddelden, standaarddeviaties en interne consistenties van de gebruikte vragenlijsten terug.

Als we kijken naar de betrouwbaarheid van de afgenomen vragenlijsten zien we dat ORI daders beschikt over een lage betrouwbaarheid. De schaal ORI slachtoffers, die nagaat in welke mate een deelnemer zelf slachtoffer was van ongewenst intrusief gedrag, behaalt tevens een heel goede betrouwbaarheid. Bij de ACS en eACS kan gesproken worden van een goede interne consistentie.

Om na te gaan of er verschillen aanwezig zijn in de totaalscores op de vragenlijsten tussen mannen en vrouwen, werd een independent samples *t*-test uitgevoerd (zie tabel 1). De vrouwen behaalden gemiddeld hogere scores op de vragenlijsten ORI daders, ORI slachtoffers en ACS. Op de eACS scoorden de mannen hoger. Ondanks de bekomen verschillen in gemiddelde tussen mannen en vrouwen waren geen van deze significant.

Tabel 1

Gemiddelde, standaarddeviatie en Cronbach's alpha van ORI daders, ORI slachtoffers, ACS en eACS; en t-test voor het verschil in gemiddelde tussen mannen en vrouwen.

Vragenlijst	N		Ca	Mannen		Vrouwen		t-test
	M	SD		M	SD	M	SD	
ORI daders	7.09	10.23	.37	4.17	5.69	8.51	11.84	-1.40
ORI slachtoffers	4.06	6.14	.91	3.75	4.91	4.23	6.78	-.27
ACS	48.85	6.95	.72	48.26	6.03	49.17	7.46	-.46
eACS	33.51	6.20	.85	35.12	6.48	32.71	5.98	1.32

Noot: ORI daders= ongewenst intrusief gedrag stellen; ORI slachtoffers= ongewenst intrusief gedrag ervaren; ACS= aandachtscntrole; eACS= aandachtscntrole bij emoties.

Gezien we ons in deze studie op plegers toespitsen werden, afhankelijk van de totaalscore van de ORI, de resultaten van de deelnemers voor dit meetinstrument onderverdeeld in drie groepen. Deze drie groepen zijn (0) de niet pursue groep (score bedraagt 0), (1) de pursue groep (score bedraagt tussen 1 en 4) en (2) de stalking groep (score bedraagt meer dan of gelijk aan 5). Deze verdeling was gebaseerd op het aantal keer dat een bepaalde vorm van ongewenst intrusief gedrag werd gesteld. Uit onderzoek

van Thompson en Dennison (2008) is gebleken dat bij personen die meer ongewenst intrusief gedrag stellen, de intentie om het slachtoffer bang of kwaad te maken, of te intimideren groter is.

Uit huidige studie bleek dat 13% van de deelnemers geen ongewenst intrusief gedrag stelde na de relatiebreuk. Deze groep werd de niet pursuit groep genoemd. Het aantal deelnemers dat na de relatiebreuk wel ongewenst intrusief gedrag stelde, de pursuit groep, besloeg 44% van alle deelnemers.

Slechts 13% van de stalking groep beschouwde zijn of haar gedrag zelf als stalking. Voor de pursuit groep bedroeg dit zelfs maar 0%. Desondanks zegt 26% van de deelnemers uit de stalking groep dit soort gedrag momenteel nog te stellen. Van de pursuit groep stelt ongeveer 4% dit gedrag momenteel nog. Zowat 33% van de deelnemers uit de pursuit groep vond dat de ex-partner dit gedrag als vervelend ervoer. Bij de stalking groep gold dit voor 52%. Op de vraag of dit gedrag de ex-partner angst bezorgde antwoordde 13% van de pursuit groep dat de ex-partner zich hierdoor angstig voelde. Uit de stalking groep gaf 9% aan dat dit gedrag angst bezorgde aan de ex-partner. In totaal gaf 8% van de pursuit groep aan dat dit ongewenste gedrag voor de ex-partner als bedreigend aanvoelde. Van de stalking groep gaf 9% aan dat de ex-partner dit gedrag als bedreigend ervoer. Bij de pursuit groep erkende 25% dat het ongewenst intrusief gedrag de ex-partner kwaad maakte. In de stalking groep kon 39% erkennen dat dit gedrag bij de ex-partner woede gevoelens oproep.

Van de pursuit groep gaf 17% toe dat ze ook reeds ongewenst intrusief gedrag naar anderen toe hadden gesteld. Dit was ook zo voor 9% van de stalking groep.

Verder werden de verschillende items van de ORI afzonderlijk bekeken om na te gaan welke vormen van ongewenst intrusief gedrag door de stalking groep meer dan vijf keer gesteld werd: 35% uitte zijn/haar liefde op een overdreven manier; 26% van de deelnemers liet al een ongewenste liefdesboodschappen achter voor de ex-partner; 22% controleerde de ex-partner en/of zijn/haar gedrag; en bij 17% werd de ex-partner in de gaten gehouden. Van de deelnemers participeerde 13% al ongevraagd in activiteiten van de ex-partner. Hetzelfde percentage geldt voor stiekem informatie opzoeken over de ex-partner. Zowat 4% van de deelnemers heeft dan weer de ex-partner achtervolgd, is zijn of haar persoonlijke ruimte binnengedrongen, heeft ongewenste bedreigende boodschappen achtergelaten, belangrijke anderen van de ex-partner bedreigd en is op een bedreigende manier op een plaats opgedaagd waar de ex-partner zich op dat moment bevond.

3.2 Aandachtscontrole, emotie en ongewenst intrusief gedrag

In tabel 2 worden de Pearson correlatiecoëfficiënten weergegeven van ORI groep a, ACS en eACS. Er werd een significant verband gevonden tussen de vragenlijst ORI daders en de ORI groep a verdeling volgens Thompson & Dennison (2008). Het zelf stellen van ongewenst intrusief gedrag en er slachtoffer van zijn, zijn aan elkaar gerelateerd met een klein tot gemiddeld positief verband ($r=.36^{**}$, $p<0.1$). Bij deze analyse werd nog een significant negatief verband gevonden tussen het stellen van ongewenst intrusief gedrag en aandachtscontrole bij emoties. Tussen de ORI groep a en de ACS werd een klein negatief verband gevonden. Uit de tabel kunnen we afleiden dat er tevens een klein verband gevonden werd tussen de ACS en de eACS. Deze laatste twee verbanden zijn niet significant.

Tabel 2

Pearson correlatiecoëfficiënten van ORI groep a, ACS en eACS.

	ORI daders	ORI groep a	ACS	eACS
ORI daders	-	.59**	-.18	-.16
ORI groep a		-	-.16	-.29*
ACS			-	.26
eACS				-
*p<.05 **p<.01				

Noot: ORI groep a= ongewenst intrusief gedrag stellen volgens Thompson en Dennison (2008); ACS= aandachtscontrole; eACS= aandachtscontrole bij emoties.

Omdat de ORI werd opgedeeld in drie groepen, namelijk A, B en C, werden mogelijke groepsverschillen in de resultaten van de andere vragenlijsten nagaan. Hiervoor werd een univariate two-way ANOVA berekend. Er was enkel een hoofdeffect van de ORI groep op de resultaten van de ACS $F=1.62$, $p=.21$, $r=.03$. Dit effect was niet significant en had een zeer kleine effectgrootte.

3.3 Dot-probe computertaak

3.3.1 Analyse van de dot-probe

De gemiddelde reactietijd en standaarddeviatie (in ms) van congruente en incongruente prestaties per emotie staan vermeld in tabel 3. Aan de hand van een paired samples t-test werd nagegaan of er significant verschil tussen de gemiddelde congruente en incongruente reactietijd per emotie. Er was geen significant verschil, $t(50) = -.03$, op de emotie kwaadheid tussen de gemiddelde congruente en incongruente reactietijd. Ook voor de emoties angst, $t(50) = .45$, droevig, $t(50) = -1.55$, en blijheid, $t(50) = -.19$, werd geen significant effect gevonden tussen de gemiddelde congruente en incongruente reactietijden.

Tabel 3

Gemiddelde reactietijd en standaarddeviatie (in ms) van congruente en incongruente prestaties per emotie

	M	SD
Kwaad		
Congruent	12572.61	2251.71
Incongruent	12576.54	2158.60
Angst		
Congruent	701.63	182.21
Incongruent	697.53	102.86
Droevig		
Congruent	705.01	115.62
Incongruent	716.62	129.37
Blij		
Congruent	698.22	107.41
Incongruent	699.92	111.95

Verder werd een paired samples t-test berekend om het verschil tussen de gemiddelde engagement en disengagement scores na te gaan. Er werd geen significant verschil gevonden, $t(50) = -.50$, tussen de gemiddelde engagement en disengagement scores op kwaadheid. Ook werd er geen significant effect gevonden op angst, $t(50) = -.45$, droevig, $t(50) = 1.55$, en blijheid, $t(50) = .19$.

Tabel 4

Gemiddelde engagement en disengagement scores en standaarddeviaties (in ms) in functie van emotie.

	M	SD
Kwaad		
Engagement	-68.70	1034.40
Disengagement	64.77	1095.87
Angst		
Engagement	11806.21	2164.75
Disengagement	11810.31	2196.49
Droevig		
Engagement	11802.83	2185.12
Disengagement	11791.22	2165.09
Blij		
Engagement	11809.62	2188.28
Disengagement	11807.92	2186.73

3.3.2 Dot-probe en ongewenst intrusief gedrag

De Pearson correlatie werd berekend om het verband na te gaan tussen de evaluaties van de stimuli uit de dotprobe en de ORI. De bekomen correlaties staan vermeld in Tabel 5. Hieruit blijkt dat de verbanden tussen de dotprobe – schalen en de vragenlijsten, zowel voor de valentie- als arousal scores, eerder laag zijn. Voor de ORI zien we een significant negatief verband voor de valentiescore voor droefheid en een randsignificant negatief verband bij de valentiescore voor neutrale gezichten. Verder werden geen significante correlaties gevonden.

Tabel 5

Correlaties tussen evaluaties van stimuli uit de dot-probe en de vragenlijsten

ORI ouders		
	r	p
Angst		
Valentie	-.06	.66
Arousal	.15	.27
Kwaadheid		
Valentie	-.17	.21
Arousal	.12	.40
Droevig		
Valentie	-.28*	.04
Arousal	.11	.45
Blij		
Valentie	.08	.56
Arousal	.13	.34
Neutraal		
Valentie	-.25	.07
Arousal	.13	.34
*p<0.5 **p<0.1		

Noot: ORI ouders= ongewenst intrusief gedrag stellen.

3.3.3 Evaluatie van de stimuli

Om na te gaan of er een basiseffect is en de verschillende emoties op een andere manier geëvalueerd worden, werd een repeated measures ANOVA berekend. We verwachten hierbij dat de negatieve emoties negatiever gescoord zullen worden dan positieve emoties. Dit wil zeggen dat de negatieve emoties een gemiddeld lagere valentiescores hebben. Hieruit blijkt dat er een effect is van de emotie van de stimulus op de manier waarop deze stimulus geëvalueerd wordt $F(4, 21)=57.74, p<.001, \eta^2=.62$. De emotie blij wordt het meest positief geëvalueerd van de vijf emoties uit de dotprobe ($M = 6.50, SD = 1.60$), terwijl droevig het meest negatief geëvalueerd wordt ($M = 3.99, SD = 1.45$). De tweede negatiever gescoorde emotie is kwaadheid ($M = 4.15, SD = 1.50$), gevolgd door angst ($M = 4.52, SD = 1.42$) en de neutrale stimuli ($M = 4.88, SD = 1.47$). Bij de evaluatie van de arousal scores vinden we een kleiner effect dan bij de evaluatie van de valentiescores $F(4, 21)=11.45, p<.001, \eta^2=.39$. Ook hier wordt de emotie blij het meest positief geëvalueerd ($M = 4.08, SD = 1.99$). In tegenstelling tot valentiescores worden de arousal scores van de neutrale stimuli het meest negatief geëvalueerd ($M = 2.90, SD = 1.55$). Deze wordt gevolgd door droevig ($M = 3.26, SD = 1.50$), kwaadheid ($M = 3.48, SD = 1.88$) en angst ($M = 3.73, SD = 1.92$).

Voor de gemiddelden en standaarddeviaties van de drie ORI verdelingen op de emoties uit de dot-probe wordt verwezen naar tabel 6.

De univariate ANOVA werd berekend om na te gaan of de evaluaties van de emoties verschillen naargelang de ORI groep. Er werd geen significant verschil gevonden, $F(2,49)= .49$, op de valentiescore van angst tussen de verschillende ORI groepen. Ook was er geen significant effect, $F(2,49)= .72$, op de valentiescore van kwaadheid tussen de verschillende ORI verdelingen. Voor de scores op droevig, $F(2,49)= .68$, blijheid, $F(2,49)= .37$, en neutraal, $F(2,49)= 2.11$, werd tevens geen significant verschil gevonden tussen de ORI groepen.

Tabel 6*Emotie evaluatie naar ORI groep.*

	ORI groep A		ORI groep B		ORI groep C	
	M	SD	M	SD	M	SD
Angst						
Valentie	4.95	1.24	4.36	1.23	4.57	1.67
Arousal	4.24	1.97	3.62	1.96	3.68	1.93
Kwaadheid						
Valentie	4.71	1.19	4.22	1.74	4.15	1.50
Arousal	3.52	2.12	3.38	2.13	3.57	1.57
Droevig						
Valentie	4.43	1.21	4.04	1.16	3.80	1.78
Arousal	3.57	1.42	2.96	1.54	3.49	1.48
Blij						
Valentie	6.90	1.20	6.14	1.36	6.75	1.89
Arousal	4.86	1.45	3.82	2.09	4.12	2.02
Neutraal						
Valentie	5.86	1.23	4.79	1.31	4.67	1.62
Arousal	3.52	1.54	2.78	1.60	2.85	1.52

Noot: ORI groep a= ongewenst intrusief gedrag stellen volgens Thompson en Dennison (2008); ORI groep b= ongewenst intrusief gedrag stellen volgens Purcell (2006); ORI groep c= ongewenst intrusief gedrag stellen volgens Mullen (2009).

4. Discussie

Het doel van dit onderzoek was een antwoord te kunnen formuleren op de vraag; *"Is er sprake van een deviante emotieverwerking bij plegers van stalking en ongewenst intrusief gedrag?"*. Door middel van enkele zelfrapportage vragenlijsten, zijnde ORI (Spitzberg & Cupach, 1997), ACS (Derryberry & Reed, 2002) en eACS (Barry, Hermans, Lenaert, Debeer & Griffith, 2013); en de computertaak dot probe namen in totaal 54 personen deel aan dit onderzoek. Alle deelnemers waren eerste jaar studenten Bachelor Toegepaste Psychologie en hadden de afgelopen twee jaar een relatiebreuk achter de rug. Hun deelname was gekaderd binnen de course credits.

Als eerste volgt een bespreking van de resultaten. Daarna worden de sterktes en beperkingen van huidig onderzoek besproken. Vervolgens wordt dieper ingegaan op de implicaties van de resultaten en suggesties voor toekomstig onderzoek. Als laatste wordt dit onderzoek besloten met een conclusie.

4.1 Bespreking van de resultaten

Op basis van de totaalscore op de ORI vragenlijst werden de deelnemers onderverdeeld in drie groepen: de niet pursuit groep, de groep van deelnemers die geen ongewenst intrusief gedrag stellen; de pursuit groep, de groep van deelnemers die wel ongewenst intrusief gedrag stellen; en de stalking groep, dit is de groep van deelnemers die stalkingsgerelateerd gedrag stellen.

Uit huidige studie blijkt dat zowat 1/10 van deze steekproef geen ongewenst intrusief gedrag stelt na de relatiebreuk. Bijna 1/2 van de deelnemers die een relatiebreuk achter de rug hebben stellen ongewenst intrusief gedrag tegenover hun ex-partner. Een ruime 4/10 personen stelt stalkingsgerelateerd gedrag na de relatiebreuk tegenover de ex-partner.

4.1.1 Hypothese 1: Ex-partners lopen meer kans op het stellen van ongewenst intrusief gedrag en stalking.

Het aantal deelnemers uit onze studie die na de relatiebreuk geen ongewenst intrusief gedrag stelden, besloeg het kleinste percentage. De pursuit en stalking groep bestonden beiden uit ongeveer hetzelfde aantal deelnemers, die de grote meerderheid van de steekproef uitmaakten. Hiermee kan worden aangetoond dat de grootste populatie stalkers uit ex-partners bestaat.

De hypothese dat ex-partners meer kans lopen op het stellen van ongewenst intrusief gedrag en stalking kan dus bevestigd worden. Dit was een te verwachten

resultaat aangezien in de literatuur reeds consistente resultaten teruggevonden kunnen worden. Mullen et al. (2009) vonden eerder al dat bij 1/5 gevallen van stalking door een bekende, dader en slachtoffer voordien een intieme relatie met elkaar hadden. Volgens recent onderzoek van de FRA – Europees Agentschap voor Fundamentele Rechten (2014) werd ongeveer 1/3 van de vrouwen uit deze studie gestalkt door een ex-partner.

4.1.2 Hypothese 2: Personen die meer ongewenst intrusief stellen, hebben minder aandacht voor emotionele signalen.

Het stellen van ongewenst intrusief gedrag hangt samen met de mate van aandachtscontrole bij emoties. Dit betekent dat personen die meer ongewenst intrusief gedrag stellen minder aandacht hebben voor emotionele signalen. Desondanks toonde voorgaand onderzoek (Lewis, Fremouw, Del Ben, & Farr, 2001) reeds aan dat personen die meer ongewenst intrusief gedrag of stalkingsgerelateerd gedrag stellen wel over de nodige capaciteiten beschikken om deze emoties te begrijpen en hier op een adequate manier op te reageren. In huidig onderzoek werd niet gekeken naar het al dan niet kunnen begrijpen van emoties, enkel of er een gebrek bestond in de aandacht ervoor.

4.1.3 Hypothese 3: De aandacht van personen die ongewenst intrusief gedrag stellen, wordt minder beïnvloed door negatieve expressies dan door positieve of neutrale expressies.

Personen die meer ongewenst intrusief gedrag of stalkingsgerelateerd gedrag stellen, hebben vooral een verminderde aandacht voor droefheid. Dit wil zeggen dat de aandacht van personen die ongewenst intrusief gedrag stellen, inderdaad minder wordt beïnvloed door negatieve expressies dan door positieve of neutrale expressies. Desondanks dient hier een belangrijke kanttekening gemaakt te worden. In huidige studie was dit enkel het geval bij verdriet. Over andere negatieve emotionele signalen waaronder angst en woede kan nog geen sluitende uitspraak worden gedaan. Jovev et al. (2012) vonden in hun studie ook weinig tot geen significante effecten met de dot probe bij de niet-klinische groep van hun steekproef. Bij de klinische populatie werden wel significante verbanden gevonden. Hetzelfde gold voor Joormann, Talbot en Gotlib (2007). Er dient wel rekening mee gehouden te worden dat het in bovengenoemde onderzoeken een geheel andere populatie betrof dan in huidige studie.

4.2 Sterktes en beperkingen van het onderzoek

Over stalking is in de bestaande literatuur vrij veel informatie te vinden. Er werden reeds meerdere onderzoeken naar verricht, maar studies rond de mogelijke onderliggende mechanismen bij stalkers is beperkt. Naar de specifieke rol van deviante emotieverwerking bij stalking werd eerder nog geen experimenteel onderzoek verricht. Huidige studie kan onder andere een meerwaarde vormen voor de gerechtelijke wereld. Daarnaast werd dit onderzoek uitgevoerd vanuit daderperspectief. Binnen de bestaande literatuur werden vooral reeds studies verricht vanuit slachtofferperspectief.

De analyses van dit onderzoek brachten ook enkele beperkingen met zich mee. Als eerste werd deze studie slechts bij 54 deelnemers uitgevoerd, wat betekent dat de steekproef eerder klein is. Hierdoor is het op zich vrij moeilijk om significante resultaten en effecten te bekomen. Daarnaast blijkt dat het geslacht ongelijk verdeeld is in dit onderzoek. Het aantal mannelijke deelnemers beslaat slechts 36% van de steekproef. Vrouwen zijn in huidige studie dus sterk oververtegenwoordigd. Door deze ongelijke verdeling kan geen globale uitspraak gedaan worden voor zowel mannen als vrouwen. Dit maakt het tevens moeilijk om uit deze resultaten te concluderen of er meer vrouwelijke of meer mannelijke plegers van stalking zijn, vooral omdat prevalentie gegevens uit de literatuur aangeven dat er meer rapportages van mannelijke stalkers zijn (Crombag et al., 2002; FRA – European Union for Fundamental Rights, 2014). Een laatste beperking betreffende de steekproef is dat huidig onderzoek enkel verricht werd bij studenten. Hierdoor kan geen uitspraak gedaan worden voor de algemene populatie en zijn deze bevindingen enkel van toepassing op studenten.

Nog een beperking heeft te maken met het gebruik van zelfrapportage vragenlijsten in deze studie. De resultaten van zo'n vragenlijsten geven enkel weer wat de deelnemer zelf weet. De persoon beslist tijdens het invullen ook volledig zelf wat hij of zij wil dat over zichzelf geweten is. De bekomen resultaten zijn dus enkel valide indien de vragenlijst eerlijk en naar eer en geweten werd beantwoord. Er kunnen dus vragen gesteld worden of een zelfrapportage vragenlijsten al dan niet waarheidsgetrouw is. Anderzijds is en blijft het een goede manier om op een korte termijn persoonlijke informatie te verwerven.

Verder valt op dat in huidig onderzoek slechts een beperkt aantal significante resultaten gevonden werden. Hierdoor is het moeilijk om sluitende uitspraken te maken rond de bevindingen. Dit kan mogelijks te verklaren zijn door een beperkte betrouwbaarheid van de dot probe. In bestaande literatuur werden reeds veel

inconsistente resultaten gerapporteerd voor de dot probe. Een raming van zowel interne consistentie als test-hertest betrouwbaarheid, gedurende een periode van een week, leidde tot de conclusie dat de dot probe een zeer onbetrouwbaar meetinstrument is wanneer het gebruikt wordt in niet-klinische studies (Schmuckle, 2005).

4.3 Implicaties van de resultaten

De resultaten van deze studie leren ons vooral meer over mogelijke verklaringen voor het persisterende karakter van stalking en de specifieke rol van deviante emotieverwerking hierin. Deze bevindingen kunnen onder andere een meerwaarde betekenen voor het gerechtelijke systeem. De kennis over stalking die hierdoor werd toegevoegd kan enkele belangrijke handvaten bezorgen voor zowel het gerecht als slachtoffers in het omgaan met stalkers. Door uit te gaan van het daderperspectief verkregen we meer inzicht over hoe zij hun stalkingsgerelateerd gedrag zelf beoordelen en wat volgens hen de impact hiervan op anderen is.

Uit huidig onderzoek bleek dat personen die meer ongewenst intrusief gedrag stellen, minder aandacht hebben voor emotionele signalen. Onze focus lag vooral hierbij en niet zozeer bij het hoe en waarom van deze verminderde aandacht. Dit gegeven kan op zich al enkele handvaten bieden voor de behandeling van stalkers. Maar wil dit daarom ook zeggen dat daders over onvoldoende capaciteiten beschikken om deze emoties te begrijpen of gaat het uitsluitend om een gebrek aan aandacht voor emoties?

4.4 Toekomstig onderzoek

Gezien de resultaten uit huidige studie is toekomstig onderzoek zeker aanbevolen. Een eerste suggestie voor toekomstig onderzoek heeft vooral te maken met de steekproef. Het is allereerst wenselijk dat toekomstig onderzoek niet alleen een grotere, maar ook inhoudelijke bredere steekproef gebruikt. Met dit laatste bedoelen we vooral dat er gezorgd wordt voor een gelijke verdeling tussen mannen en vrouwen; en dat deze steekproef alle sociale klassen uit de bevolking beslaat. Aangezien deze studie vooral focuste op het gebrek in aandacht voor emotie, kon geen antwoord worden geformuleerd rond waarom daders hier geen aandacht voor lijken te hebben. Toekomstig onderzoek zou kunnen nagaan of het uitsluitend gaat om een gebrek in aandacht voor emotie of dat daders mogelijk niet over de capaciteiten beschikken om deze emoties te kunnen begrijpen. We hebben antwoorden gevonden rond de mogelijke verklaringen voor stalking, maar nog niet voor eventuele oplossingen of behandelingen.

4.5 Conclusie

Alles samengenomen kunnen we stellen dat de huidige studie enkele antwoorden aanreikt om mogelijks te kunnen spreken van een deviante emotieverwerking bij stalkers en/of plegers van ongewenst intrusief gedrag. Ook al is er slechts sprake van een klein significant verband. Wat vooral ook opvalt in dit onderzoek, is dat er in de steekproef gemiddeld meer vrouwelijke plegers dan mannelijke zijn, ondanks dat uit voorgaande studies en uit de literatuur over het algemeen het tegengestelde gevonden werd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de ongelijke verdeling van het geslacht in huidige steekproef, die uit gemiddeld meer vrouwen dan mannen bestond. Naar toekomstig onderzoek toe is het dus zeer belangrijk er steeds op te letten dat het geslacht wel degelijk gelijk verdeelt is over de steekproef om zo mogelijks foute interpretaties te voorkomen. Gezien nog maar weinig onderzoek verricht werd naar de mogelijke onderliggende mechanismen van stalking, hopen we dat huidige studie hiertoe de aanzet geeft zodat toekomstig onderzoek meer sluitend bewijs kan leveren voor de mogelijks deviante emotieverwerking bij stalkers.

Literatuurlijst

- Barry, T.J., Herman, D., Lenaert, B., Debeer, E., & Griffith, J.W. (2013). The eACS: Attentional control in the presence of emotion. *Personality and Individual Differences, 55*, 777-782. doi: 10.1016/j.paid.2013.06.014
- Carleton, R.N., Norton, P.J., & Asmundson, G.J. (2006). Fearing the unknown: A short version of the Intolerance of Uncertainty Scale. *Journal of Anxiety Disorders, 21*, 105-117. doi: 10.1016/j.janxdis.2006.03.014
- Carver, C. S., & White, T. L. (1994). Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: The BIS/BAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*, 319-333.
- Cupach, W.R., & Spitzberg, B.H. (2000). Obsessive relational intrusion: Incidence, perceived severity, and coping. *Violence and Victims, 15*.
- Cupach, W.R., & Spitzberg, B.H. (2004). *The dark side of relationship pursuit: From attraction to obsession and stalking*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cupach, W.R., & Spitzberg, B.H. (2006). The state of the art of stalking: Taking stock of the emerging literature. *Aggression and violent behavior, 12*, 64-86. doi: 10.1016/j.avb.2006.05.001
- Crombag, H.F, Helsing, D.J., Merckelbach, H.L., & van Koppen, P.J. (2002). Stalking: De rol van de wet en van andere remedies. In H.F. Crombag, D.J. Helsing, H.L.Merckelbach, & P.J. van Koppen (Red.), *Het recht van binnen: Psychologie van het recht* (pp. 206). Deventer, Nederland: Kluwer BV Uitgeverij.
- De Smet, O., Loeys, T., & Buysse, A. (2007). Post-breakup unwanted pursuit: A refined analysis of the role of romantic relationship characteristics. *Journal of Family Violence*. doi: 10.1007/s10896-012-9437-1
- Drenth, P.J., & Sijtsma, K. (2006). Testtheorie: Inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen (4th ed.). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

- Einarsson, S. M., Guðmundsdóttir, F., Harðardóttir, H. L., Ólafsdóttir, G., Ólafsson, R. P., & Smári, J. (2011). Self reported attentional control with the Attentional Control Scale: Factor structure and relationship with symptoms of anxiety and depression. *Journal of anxiety disorders, 25*, 777-782. doi: 10.1016/j.janxdis.2011.03.013
- Erdur-Bakera, O., & Bugaya, A. (2010). The short version of ruminative response scale: reliability, validity and its relation to psychological symptoms. *Procedia Social and Behavioral Sciences, 5*, 2178-2181. doi: 10.1016/j.sbspro.2010.07.433
- FRA - European Union Agency For Fundamental Rights (2014). Violence against women: An EU-wide survey – Main results. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Harden, K.P., Magee, J.C., & Teachman, B.A. (2012). Psychopathology and thought suppression: A quantitative review. *Clinical Psychology Review, 32*, 189-201. doi: 10.1016/j.cpr.2012.01.001
- Holmes, R. M. (2001). Criminal stalking: An analysis of the various typologies of stalking. In J. A. Davis (Ed.), *Stalking crimes and victim protection* (pp. 132-160). Boca Raton, FL: CRC Press.
- Joormann, J., & Talbot, L., Gotlib, I.H., (2007). Biased processing of emotional information in girls at risk for depression. *Journal of Abnormal Psychology, 116*, 135-143. doi: 10.1037/0021-843X.116.1.135
- Jovev, M., Green, M., Chanen, A., Cotton, S., Coltheart, M., Jackson, H. (2012). Attentional processes and responding to affective faces in youth with borderline personality features. *Psychiatry Research, 199*, 44-50. doi: 10.1016/j.psychres.2012.03.027
- Koster, E.H., Crombez, G., Verschuere, B., De Houwer, J. (2004). Selective attention to threat in the dot probe paradigm: differentiating vigilance and difficulty to disengage. *Behavior Research and Therapy, 42*, 1193-1192. doi: 10.1016/j.brat.2003.08.001
- Koster, E.H., Crombez, G., Verschuere, B., Van Damme, S., Wiersema, J.R. (2006). Components of attentional bias to threat in high trait anxiety: Facilitated

- engagement, impaired disengagement, and attentional avoidance. *Behaviour Research and Therapy*, *44*, 1757-1771. doi: 10.1016/j.brat.2005.12.011
- Lewis, S.F., Fremouw, W.J., Del Ben, K., & Farr, C. (2001). An investigation of the psychological characteristics of stalkers: empathy, problemsolving, attachment and borderline personality features. *Journal of Forensic Science*, *46*(1), 80-84.
- McEwan, T., Mullen, P.E., & Purcell, R. (2006). Identifying risk factors in stalking: a review of current research. *International Journal of Law and Psychiatry*, *30*, 1-9. doi: 10.1016/j.ijlp.2006.03.005
- Miller, L. (2012). Stalking: Patterns, motives, and intervention strategies. *Aggression and violent behavior*, *17*, 495-506. doi: 10.1016/j.avb.2012.07.001
- Mullen, P.E., Pathé, M., & Purcell, R. (2009). *Stalkers and their victims*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Mullen, P.E., Pathé, M., & Purcell, R. (2009). Stalking: a problem behavior. In P.E. Mullen, M. Pathé & R. Purcell (Eds.), *Stalking and their victims* (pp. 1-11). New York, USA: Cambridge University Press.
- Mullen, P.E., Pathé, M., & Purcell, R. (2009). Stalking typologies and classifications. In P.E. Mullen, M. Pathé & R. Purcell (Eds.), *Stalking and their victims* (pp. 58-69). New York, USA: Cambridge University Press.
- Schmuckle, S.C. (2005). Unreliability of the dot probe task. *European Journal of Personality*, *19*, 595-605. doi: 10.1002/per.554
- Sheridan, L. P., & Boon, J. (2002). Stalker typologies: Implications for law enforcement. In J. Boone, & L. Sheridan (Eds.), *Stalking and psychological obsession: Psychological perspectives for prevention, policing, and treatment* (pp. 63-82). Chichester, UK: Wiley.
- Thompson, C.M., & Dennison, S.M. (2008). Defining relational stalking in research: understanding sample composition in relation to repetition and duration of harassment. *Psychology and Law*, *15*(3), 482-499.

- Trapnell, P.D., Campbell, J.D. (1999). Private self-consciousness and the Five-Factor model of personality: Distinguishing rumination from reflection. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 284–304.
- Trembley, P.F., & Ewart, L.A. (2005). The Buss and Perry Aggression Questionnaire and its relations to values, the Big Five, provoking hypothetical situations, alcohol consumption patterns, and alcohol expectancies. *Personality and Individual Differences*, 38, 337-346. doi: 10.1016/j.paid.2004.04.012
- Vanhoomissen, T. & Valkeneers, G. (2012). *Inductieve statistiek voor de gedragswetenschappen*. Leuven: acco.

Bijlagen

Bijlage I: Informed consent

Bijlage II: Algemene vragenlijst

Bijlage III: Vragenlijsten